

Anna Godzina

Horology

De tentoonstelling *Horology* bij Art Partout komt op een bijzonder moment in de tijd. Anna Godzina (Chisinau, Moldavië, 1990) is een kunstenaar die er niet voor terugdeinst om het in haar werk te hebben over zowel sterk persoonlijke als grote sociaal-maatschappelijke thema's. In de tentoonstelling staat Godzina stil bij het heden, blikt terug en wijst vooruit. Zo genereus als haar werken vertellen over haar eigen ervaringen, getuigen zij over de tijd waarin wij leven. Als vertrekpunt voor haar sterk existentiële en geëngageerde werk dienen enerzijds geabstraheerde of gesublimeerde autobiografische elementen; anderzijds de talloze observaties die zij doet tijdens dagelijkse wandelingen van stedelijke situaties en het samenkomen van objecten in tijd en ruimte.

Godzina's werk is animistisch van aard - zij vat materie op als een actieve substantie. De gevonden voorwerpen en materialen, meestal afkomstig uit stedelijke en huiselijke omgeving, die Godzina in haar werk gebruikt, worden voorbij hun oorspronkelijke context, doel en functionaliteit, dragers en getuigen van gelaagde verhalen. Vervaardigd in Griekenland, waar Godzina een deel van het jaar verblijft, maken deze werken gebruik van hedendaagse archeologie en weerspiegelen zij de materiële cultuur aan het begin van de eenentwintigste eeuw. De zwervende, migrerende objecten die Godzina in haar werk verwerkt, brengen vertogen met zich mee over waardesystemen, culturele diversiteit, klassenhierarchieën en sociaal-politieke scheidslijnen - over verschopping en verbondenheid, over vergankelijkheid en continuïteit. De manier waarop Godzina deze 'materiële getuigen' in haar werk met uiterste toewijding en nauwgezette zorg restaureert en transformeert, biedt mogelijkheden voor genezing en troost.

In de uiteindelijke werken die Godzina presenteert spelen de interactie en continuïteit tussen de verschillende disciplines waarvan zij zich bedient een belangrijke rol - de fluiditeit tussen objecten, tijd, ruimte en beweging. Net zo goed vormen *rites de passage*, puls, ritme, cycli in tijd, adem en hartslag bepalende elementen in de vitalistische werken die zij maakt.

Iedere nieuwe tentoonstelling van Anna Godzina vormt een klein evenement en een mijlpaal. Godzina is een bedachtzame kunstenaar met een spaarzaam oeuvre van uiterst nauwkeurig geconcipeerde en geproduceerde werken die zich verhouden tot de *in situ* kwaliteiten van de tentoonstellingsruimte. Haar tentoonstelling bij Art Partout kan worden opgevat als een persoonlijke kosmologie - als een positiebepaling in tijd en ruimte binnen het leven van de kunstenaar, net zo goed als van de wereld waarin wij ons bevinden. Ieder werk in de tentoonstelling vormt een planeet of een tandwiel binnen het nauwgezet geconstrueerde universum of uurwerk dat de tentoonstelling vormt. Talloze werken in de tentoonstelling belichamen noties van passerende tijd en de ontoereikende pogingen die wij doen die te objectiveren: variërend van klokken en horloges tot pendules, zandlopers, verwijzingen naar het geologische concept van Deep Time, en zelfs klokken die wijzen naar verre verledens en toekomst.

Eén van de hoofdwerken in de tentoonstelling vormt een monumentaal muurreliëf in draadmetaal - een schema van existentiële coördinaten dat de ruggengraat en het kompas vormt voor alle werken in de tentoonstelling. Deze tekening in de ruimte toont een reeks cirkels van verschillende grootte, die elkaar deels overlappen en onderling denkbeeldig worden verbonden door klokken. De omloopsnelheid van de klokken volgt niet het tijdsbegrip zoals we dat kennen - de wijzers bewegen

zich versneld vooruit. Wie op zoektocht gaat naar wat de psychoanalytica Alice Miller betitelde als 'the true self' moet constateren dat verleden, heden en toekomst met elkaar zijn verwikkeld in een continu, ijl en pijnlijk proces. De grootste cirkel, die terug gaat op een sleutelervaring uit de jeugd van de kunstenaar, verleent de tentoonstelling een repeterende pulsslag. De wijzer van de klok die onderdeel vormt van het werk, maakt een discontinue beweging en vult de tentoonstellingsruimte hierbij met een doordringend geluid.

Ieder werk in de tentoonstelling is te beschouwen als een monument of een gedenkteken, dat stil staat bij bepalende momenten en herinneringen. Dit wordt manifest in verschillende werken die het karakter hebben van een archief, in de vorm van doosjes, laden en kleine kastjes. Zij herinneren aan de voorwerpen die de kunstenaar gedurende haar kindertijd verzamelde in de centrale markt in Chisinau, Moldavië. Thuis archiveerde zij ze vervolgens in kleine doosjes, die zij voorzag van de datum en tijd van de vondst. Een werk dat een pakket met gedroogde bladeren van de Aloë Vera omvat, markeert in dit opzicht een belangrijke kinderervaring.

Eén van de werken blaast een ritueel uit Godzina's kinderjaren nieuw leven in. "Zo lang als ik me kan herinneren vormden tijd en klokken een obsessie. Ik kocht zeer goedkope horloges, droeg ze om mijn pols om 'de tijd te stoppen' op het moment dat er iets opwindends gebeurde. Op dat moment stopte ik ze in een doos, ter herinnering", schreef de kunstenaar. De meest tedere en ontroerende werken in de tentoonstelling vormen de assemblages die Godzina maakte in luciferdoosjes en voormalige vitrinekastjes waarin opgezette vlinders werden gepresenteerd. De tijd, zo vluchtig als de vleugelslag van een vlinder, wordt in deze werken bevroren en anatomisch ontleed. Ragfijne wijzers, secundewijzers en radertjes van talloze klokken en horloges werden in deze assemblages liefdevol en met engelengeduld geordend, alsof het zeldzame entomologische preparaten betreft.

Andere werken in de tentoonstelling belichamen gelukzalige momenten en hoop voor de toekomst. Op een strand bij Athene verzamelde Godzina aangespoelde verweerde stukken bamboe, die zij vulde met fijne kiezels en mechaniseerde om ze te transformeren tot roterende 'zandlopers'. Herinnerend aan de Shishi odosi bamboefonteynen in Japan, bootsen zij het ruisen van de zee na: een rustgevend, vredig en helend geluid.

Roel Arkesteijn